

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 5.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.5.105>

УДК 336.7:631

В. О. Ганусич,

*к. е. н, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту,
Закарпатський угорський інститут ім. Ф.Ракоці II
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6902-6303>*

К. С. Ганусич,

*здобувач освітнього ступеня «бакалавр»,
Ужгородський національний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-2770-3055>*

АНАЛІЗ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КОМПАНІЙ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

V. Hanusych,

*PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Accounting and Auditing,
Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education
K. Hanusych,
Candidate of educational degree «bachelor», Uzhhorod National University*

SOLVENCY ANALYSIS OF AGRICULTURAL COMPANIES IN THE TRANSCARPATHIAN REGION

Платоспроможність є ключовим показником фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств, особливо в умовах нестабільного економічного середовища та обмеженого доступу до фінансування. У статті обґрунтовано важливість застосування багатокомпонентної системи оцінювання платоспроможності, що включає показники ліквідності, боргового навантаження та прибутковості. Запропонований комплекс із семи фінансових коефіцієнтів дозволяє всебічно проаналізувати платоспроможність підприємств аграрного сектору, виявити ключові ризики та слабкі місця в структурі капіталу. У статті проведено оцінку платоспроможності найбільших за обсягом виручки від реалізації сільськогосподарських підприємств Закарпатської області. Розрахунки здійснювалися за даними аналітичної платформи YouControl. Виявлено суттєві відмінності у фінансовій стійкості між підприємствами та визначено критичні ризики окремих компаній. Застосований комплексний підхід дозволив розкрити багатовимірну структуру платоспроможності та сформулювати рекомендації щодо зміцнення фінансової стабільності.

Solvency is one of the key indicators of financial stability for agricultural enterprises, especially in the context of an unstable economic environment and limited access to credit resources. This article substantiates the importance of using a multi-component system of solvency assessment, which includes indicators of liquidity, debt burden, and profitability. The proposed set of seven financial ratios allows for a multidimensional and balanced evaluation of the financial health of agricultural companies, revealing critical threats to solvency and weak points in capital structure.

The study focuses on the assessment of the solvency of the largest agricultural enterprises in Transcarpathian Region based on revenue volume. The selected companies were analyzed using open financial data obtained from the analytical platform YouControl, which provides verified financial reporting of Ukrainian businesses. The methodology includes the calculation of classic

liquidity indicators (Current Ratio, Quick Ratio, Cash Ratio), long-term solvency measures (Net Debt to EBITDA, Total Debt to Total Assets, Debt to Equity), and a profitability-to-liability ratio (Net Income to Liabilities) adapted to sector-specific conditions.

The results reveal significant differences in financial resilience among the analyzed enterprises, as well as the presence of excessive debt dependency in certain cases. The multidimensional approach applied in the study enabled the identification of both short-term liquidity risks and long-term sustainability challenges. This, in turn, made it possible to formulate specific recommendations aimed at improving the financial equilibrium and debt management of agricultural enterprises under conditions of uncertainty.

The findings of the study may be of practical value to financial managers, stakeholders, and policymakers working in the field of agricultural economics and regional development. Moreover, the methodological approach can serve as a basis for further research into the solvency of enterprises in other regions of Ukraine or within different segments of the agro-industrial sector.

Ключові слова: платоспроможність, сільськогосподарські підприємства, фінансовий аналіз, ліквідність, боргове навантаження, прибутковість, фінансова стійкість.

Keywords: solvency, agricultural enterprises, financial analysis, liquidity, debt burden, profitability, financial stability.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Платоспроможність сільськогосподарських підприємств є одним із ключових показників їх фінансового стану та здатності ефективно функціонувати в умовах змінного економічного середовища. Від рівня платоспроможності залежить своєчасність виконання зобов'язань перед контрагентами, працівниками, бюджетом та фінансовими установами, а також можливість залучення

додаткових джерел фінансування. Особливо актуально це питання постає для аграрного сектору, де підприємницька діяльність супроводжується підвищеним рівнем ризиків, обмеженою диверсифікацією доходів і сильним впливом сезонних факторів. Сільськогосподарські підприємства мають чітко виражений сезонний характер грошових потоків. У більшості випадків значні обсяги виручки надходять у період реалізації урожаю, зазвичай з серпня по листопад, тоді як у зимово-весняні місяці, коли відсутні обсяги продажу продукції, підприємства змушені фінансувати операційну діяльність за рахунок внутрішніх резервів або зовнішніх позик. Така нерівномірність надходжень ускладнює управління ліквідністю, створює ризики короткострокової неплатоспроможності та підвищує залежність від кредиторської заборгованості й банківських кредитів.

У сучасних умовах економічної нестабільності та зміни умов фінансування агробізнесу в Україні, проблема підтримання достатнього рівня платоспроможності набуває особливої актуальності. Зростаючі витрати на матеріально-технічні ресурси, коливання закупівельних цін, зміна кліматичних умов та логістичних маршрутів вимагають підвищеної гнучкості та адаптивності у фінансовому плануванні. У зв'язку з цим виникає потреба у глибокому аналізі платоспроможності аграрних підприємств на регіональному рівні, що дозволить виявити внутрішні закономірності, типові ризики, а також сформувані науково обґрунтовані рекомендації для удосконалення фінансової політики сільськогосподарських компаній.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі представлено численні дослідження, присвячені методикам оцінювання платоспроможності та ліквідності підприємств. Серед авторів, які досліджували цю проблематику, варто виділити Томчук О.Ф. [1], Кіндрацьку Г. [2], Лопатовську О. та Пономарьову К. [3], Ольвінську Ю.О. і Осадчого М.Л. [4], Корнєву Н.О. та Магдуна В.І. [5], Люту О.В., Пігуль Н.Г., Глядька К. [6], Чемчикаленка Р.А., Майбороду О.В., Дьякову Ю.Ю. [8], Майбороду

О.Є., Косаре́ву І.П. та Каранду О.М. [9], Левкович О.В. і Воробйову А.О. [10].

Питання аналізу платоспроможності саме сільськогосподарських підприємств було порушене у роботі Халатур С.М., Бровко Л.І. та Морути Т.О. [7]. Ширше вивчення економічної ефективності та загального стану аграрного сектору України зустрічається у працях Черемісіної С. та Сало І. [11], Нестеренка В.Ю., Мороза А.Р. і Болотової Т.М. [12], Рогатіної Л.П. [13], Анисенко О.В. і Вакар К.В. [14], а також Танклевської Н. та співавт. [15].

Загалом, наукові підходи до аналізу платоспроможності підприємств в Україні демонструють методичну різноманітність, однак і досі залишаються недостатньо адаптованими до специфіки сільськогосподарського виробництва, зокрема його сезонності, нестабільності виручки та залежності від зовнішніх чинників. Це обумовлює необхідність подальших досліджень, спрямованих на вдосконалення інструментарію аналізу платоспроможності аграрних підприємств.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є комплексне оцінювання платоспроможності провідних сільськогосподарських підприємств Закарпатської області на основі системи ключових фінансових показників, адаптованих до галузевої специфіки аграрного виробництва. Дослідження спрямовано на виявлення сильних і слабких сторін фінансової стійкості окремих компаній з урахуванням коротко- і довгострокових ризиків, пов'язаних із ліквідністю, борговим навантаженням та прибутковістю.

Для досягнення поставленої мети було визначено такі завдання:

- обґрунтувати вибір показників, найбільш інформативних для оцінки платоспроможності сільськогосподарських підприємств;
- провести емпіричний аналіз платоспроможності чотирьох найбільших аграрних компаній Закарпаття за даними фінансової звітності за даними аналітичної платформи YouControl;

- сформулювати узагальнені висновки щодо поточного стану та напрямів посилення фінансової стійкості досліджуваних підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аграрний сектор традиційно посідає важливе місце в економічній структурі Закарпатської області, виступаючи одним із провідних джерел продовольчої безпеки, зайнятості населення та формування експортного потенціалу регіону. Завдяки сприятливим природно-кліматичним умовам, багатуукладній системі землекористування та історично сформованій спеціалізації, сільське господарство забезпечує вагомий внесок у валовий регіональний продукт. У структурі сільськогосподарського виробництва області значну частку займає рослинництво, зокрема вирощування зернових, овочевих і плодово-ягідних культур, що є конкурентною перевагою регіону на внутрішньому та зовнішньому ринках.

У Закарпатській області переважає сільське населення, яке становить 63,1% постійного населення, що значно перевищує середній показник по Україні (30,7%) [16]. Сільське господарство Закарпатської області є одним із базових секторів регіональної економіки, що створює важливі передумови для соціально-економічного розвитку сільських територій. Загальна площа сільськогосподарських угідь в області становить понад 387,7 тис. га, з них у користуванні сільгосппідприємств знаходиться 43,6 тис.га або 11,2 % сільськогосподарських угідь, у тому числі 30,0 тис.га ріллі або 15,6 % від загальної площі ріллі [17]. При цьому переважають землі, які перебувають у користуванні домогосподарств населення, фермерських та приватних господарств, що обумовлює поліструктурний характер агровиробництва.

Сільське господарство регіону має чітко виражену рослинницьку орієнтацію: у структурі валової продукції на цю галузь припадає понад 60%. Найбільші площі займають зернові, кукурудза, картопля, овочеві та плодово-ягідні культури. Тваринництво залишається менш розвиненим, однак поступово демонструє ознаки відновлення. Пріоритетними напрямками галузі визначено: розвиток садівництва, виноградарства, органічного землеробства,

підвищення продуктивності худоби та модернізацію матеріально-технічної бази.

Для проведення аналізу платоспроможності було обрано чотири найбільші сільськогосподарські компанії Закарпатської області за обсягами виручки за даними YouControl [18]. До вибірки увійшли: Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Агро-Лучки», ТОВ «Агростар Юг», ТОВ «Голден Фруїт» та ТОВ «НАТСІ». Вибір об'єктів базувався на принципі доцільності та репрезентативності — зазначені компанії демонструють стабільну присутність на ринку, а також володіють порівняно високим рівнем фінансової прозорості, що забезпечує можливість проведення поглибленого аналізу. Джерелом інформації для розрахунку фінансових коефіцієнтів виступила аналітична платформа YouControl, яка забезпечує доступ до офіційної звітності підприємств, зареєстрованої в Єдиному державному реєстрі.

Оцінка платоспроможності підприємств аграрного сектору потребує врахування як загальноприйнятих підходів до аналізу ліквідності, так і специфіки функціонування сільськогосподарських компаній. У зв'язку з цим доцільним є використання комбінованої системи показників, яка охоплює як короткострокові, так і довгострокові аспекти платоспроможності.

Для оцінки здатності підприємства своєчасно виконувати поточні зобов'язання використано три класичні коефіцієнти ліквідності: Current Ratio, Quick Ratio та Cash Ratio. Коефіцієнт загальної ліквідності (Current Ratio) дозволяє оцінити загальну спроможність підприємства погашати зобов'язання за рахунок усіх поточних активів. Натомість Quick Ratio дає точнішу оцінку платоспроможності, виключаючи з розрахунку менш ліквідні запаси, що особливо актуально для аграрних компаній, які можуть мати значні сезонні залишки продукції. Cash Ratio — найконсервативніший індикатор — показує рівень миттєвої платоспроможності за рахунок грошових коштів і їх еквівалентів, що дозволяє оцінити ризики короткострокової неплатоспроможності.

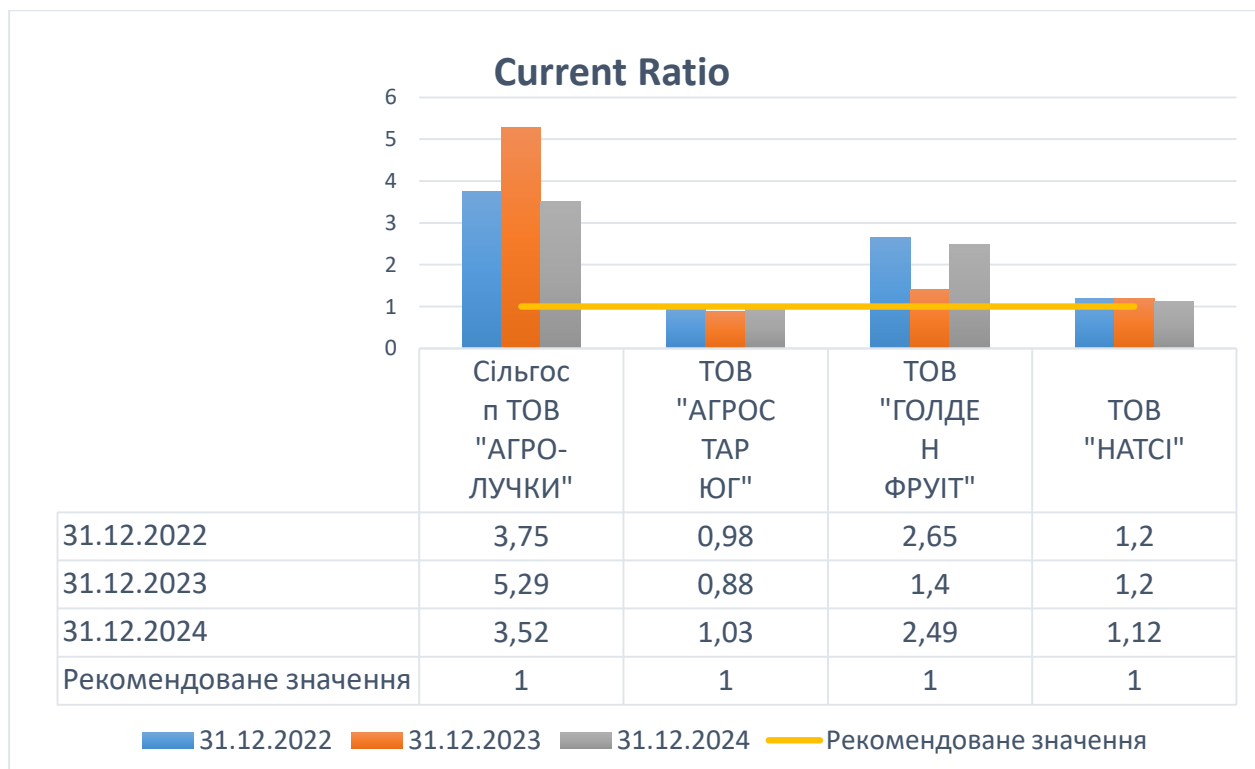

Рис. 1. Аналіз показника Current Ratio найбільших сільськогосподарських підприємств Закарпатської області за 2022-2024 роки

Виконано автором за даними YouControl

Найвищий рівень ліквідності протягом досліджуваного періоду демонструє СТОВ «Агро-Лучки», значення показника якого у 2023 році досягло 5,29, що свідчить про надлишкову ліквідність (рис. 1). У 2024 році коефіцієнт зменшився до 3,52, однак залишається значно вищим за норматив. Така динаміка може вказувати на неефективне використання оборотного капіталу або надлишок незадіяних активів. ТОВ «Голден Фруіт» має стабільні значення коефіцієнта (2,65 у 2022 році та 2,49 у 2024 році), що свідчить про достатній рівень ліквідності без суттєвих коливань. Це може свідчити про зважене управління обіговими коштами та збалансовану структуру активів. ТОВ «НАТСІ» демонструє показники на рівні, близькому до нормативного: від 1,2 у 2022 році до 1,12 у 2024 році. Такі значення є задовільними, однак не створюють значного запасу ліквідності, що може становити ризик у разі погіршення платіжної дисципліни контрагентів. Найбільш критичною є ситуація у ТОВ «Агρόстар Юг», де протягом 2022–2023 років показник не досягає нормативу (0,98 та 0,88 відповідно), що

свідчить про ймовірні труднощі з покриттям поточних зобов’язань. У 2024 році значення дещо зросло до 1,03, що свідчить про позитивну динаміку, але потребує подальшого контролю та зваженого управління оборотним капіталом.

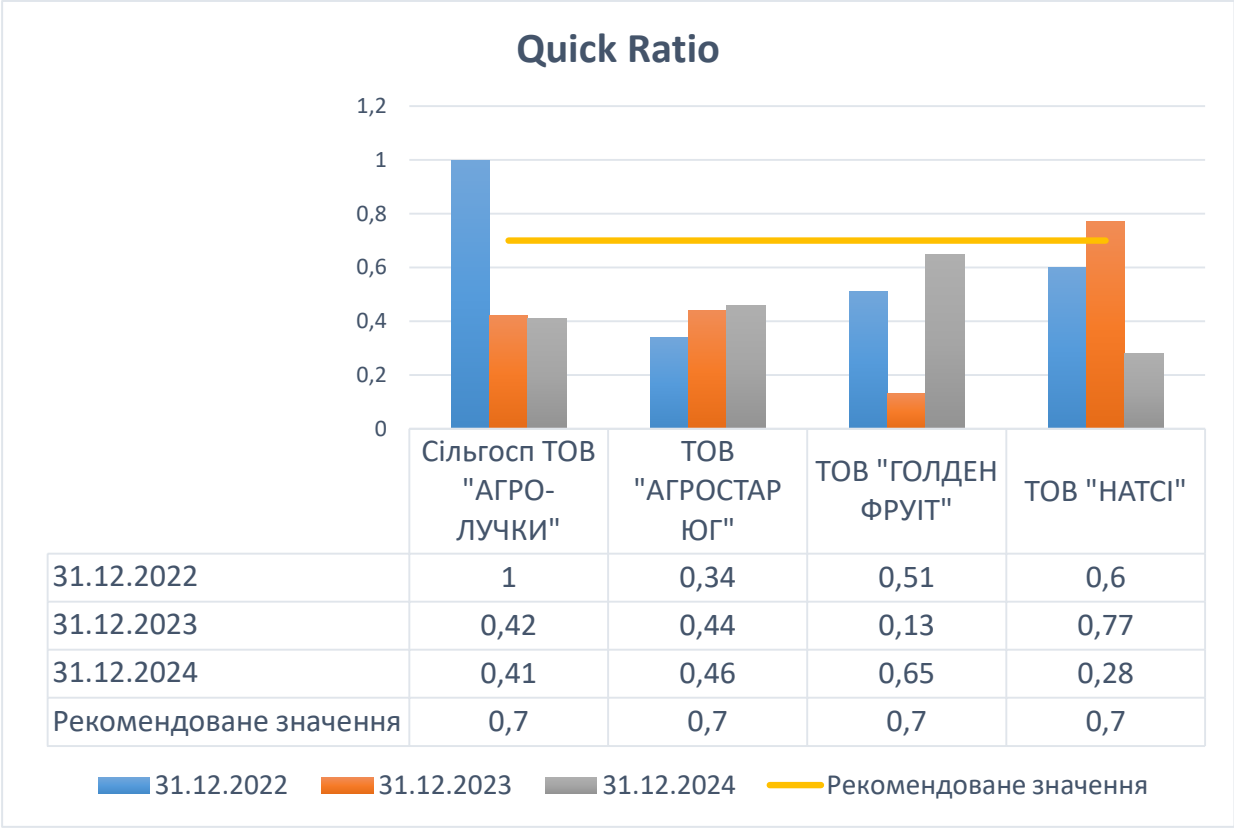
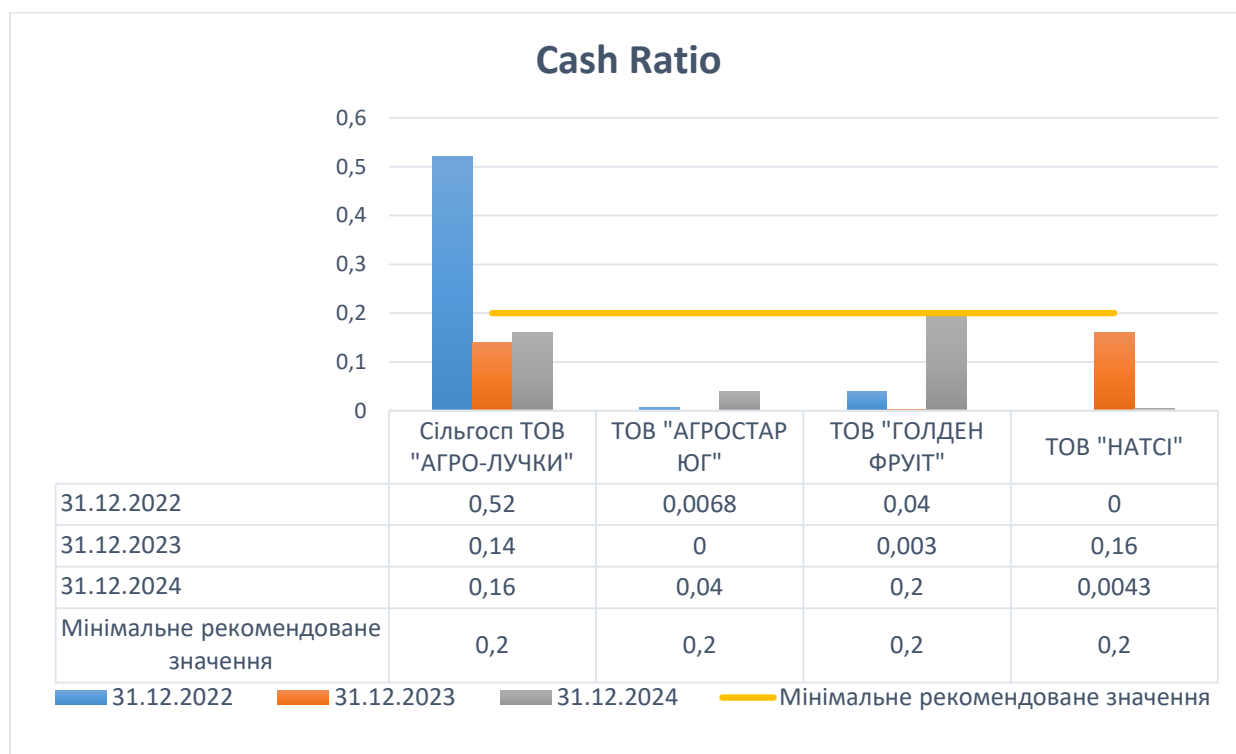

Рис. 2. Аналіз показника Quick Ratio найбільших сільськогосподарських підприємств Закарпатської області за 2022-2024 роки

Виконано автором за даними YouControl

Результати аналізу (рис. 2) показують, що лише у 2022 році СТОВ «Агро-Лучки» мало задовільне значення показника (1,00), що свідчило про високу миттєву ліквідність. Проте у наступні роки цей рівень суттєво знизився до 0,42 у 2023-му та 0,41 у 2024 році, що може свідчити про концентрацію оборотного капіталу у менш ліквідних формах або затримки з інкасацією дебіторської заборгованості. ТОВ «Агростар Юг» демонструє стабільно низькі, але зростаючі показники: з 0,34 у 2022 році до 0,46 у 2024 році. Хоча динаміка є позитивною, значення все ще не досягають нормативу, що вказує на недостатню кількість швидких активів для покриття

короткострокових зобов'язань. Показники ТОВ «Голден Фруїт» варіювалися від 0,51 у 2022 році до критично низького рівня 0,13 у 2023 році, з наступним зростанням до 0,65 у 2024 році. Така волатильність може свідчити про нерівномірний обіг ліквідних активів або нестабільність грошових надходжень у міжсезонний період. ТОВ «НАТСІ» у 2023 році досягло найкращого результату серед усіх підприємств (0,77), перевищивши рекомендований рівень. Проте у 2024 році показник різко знизився до 0,28, що потребує детальнішого вивчення причин — можливо, йдеться про концентрацію активів у формах, що не відповідають критеріям «швидкості» (наприклад, запаси або довгострокова дебіторська заборгованість).

**Рис. 3. Аналіз показника Cash Ratio найбільших
сільськогосподарських підприємств Закарпатської області
за 2022-2024 роки**

Виконано автором за даними YouControl

У 2022 році лише СТОВ «Агро-Лучки» продемонструвало надлишкову абсолютну ліквідність (0,52), тоді як усі інші підприємства мали показники суттєво нижчі за норматив (рис. 3). Надалі ситуація для цього підприємства погіршилася: у 2023–2024 роках показник знизився до 0,14 та 0,16

відповідно, що свідчить про ймовірне скорочення залишку коштів на рахунках або зростання поточних зобов'язань. ТОВ «Голден Фруїт» показало позитивну динаміку — з 0,003 у 2023 році до 0,20 у 2024 році, що відповідає нормативному рівню, хоча й на мінімальній межі. Це може свідчити про підвищення ефективності грошового управління або сезонне надходження коштів. Натомість ТОВ «Агростар Юг» і ТОВ «НАТСІ» впродовж більшої частини періоду мали показники нижчі за норматив (близькі до нуля), що створює критичні ризики платоспроможності на випадок необхідності термінових платежів.

Для комплексного розуміння боргового навантаження до дослідження включено показник Net Debt to EBITDA, який дає уявлення про кількість років, необхідних для погашення боргу за рахунок операційного прибутку. Цей індикатор особливо корисний для підприємств з обмеженим доступом до довгострокового фінансування або нестабільною прибутковістю, як це часто буває у сільському господарстві. У випадку негативного значення, що іноді спостерігається в агросекторі через високі залишки коштів на кінець року, важливо враховувати обставини формування грошових потоків. Аналіз динаміки показників свідчить, що найкращу ситуацію демонструє СТОВ «Агро-Лучки», значення якого залишаються в межах допустимого рівня протягом усього досліджуваного періоду (рис. 4). Більше того, у 2022 та 2024 роках значення були негативними (-0,3 та -0,04 відповідно), що означає наявність достатніх грошових ресурсів для погашення всіх боргів негайно — позитивна ознака для кредиторів та інвесторів. ТОВ «Агростар Юг» у 2023 році перевищило граничне значення, досягнувши позначки 1,85. Хоча цей рівень ще не є критичним, він сигналізує про зростання боргового навантаження. У 2024 році показник знизився до 0,45, що може свідчити про зменшення зобов'язань або покращення операційного прибутку. ТОВ «Голден Фруїт» також перебувало в безпечному діапазоні протягом усього періоду. У 2024 році показник набув негативного значення (-0,43), що є сприятливим сигналом про надлишок ліквідності на фоні відсутності чистого

боргу. Найбільш тривожна ситуація спостерігається у ТОВ «НАТСІ», де в 2022 році значення сягнуло 3,17, тобто перевищило граничну межу, а у 2024 році залишалось на рівні 2,37. Це свідчить про високий рівень фінансового навантаження, що вимагає посилення контролю над борговою політикою підприємства.

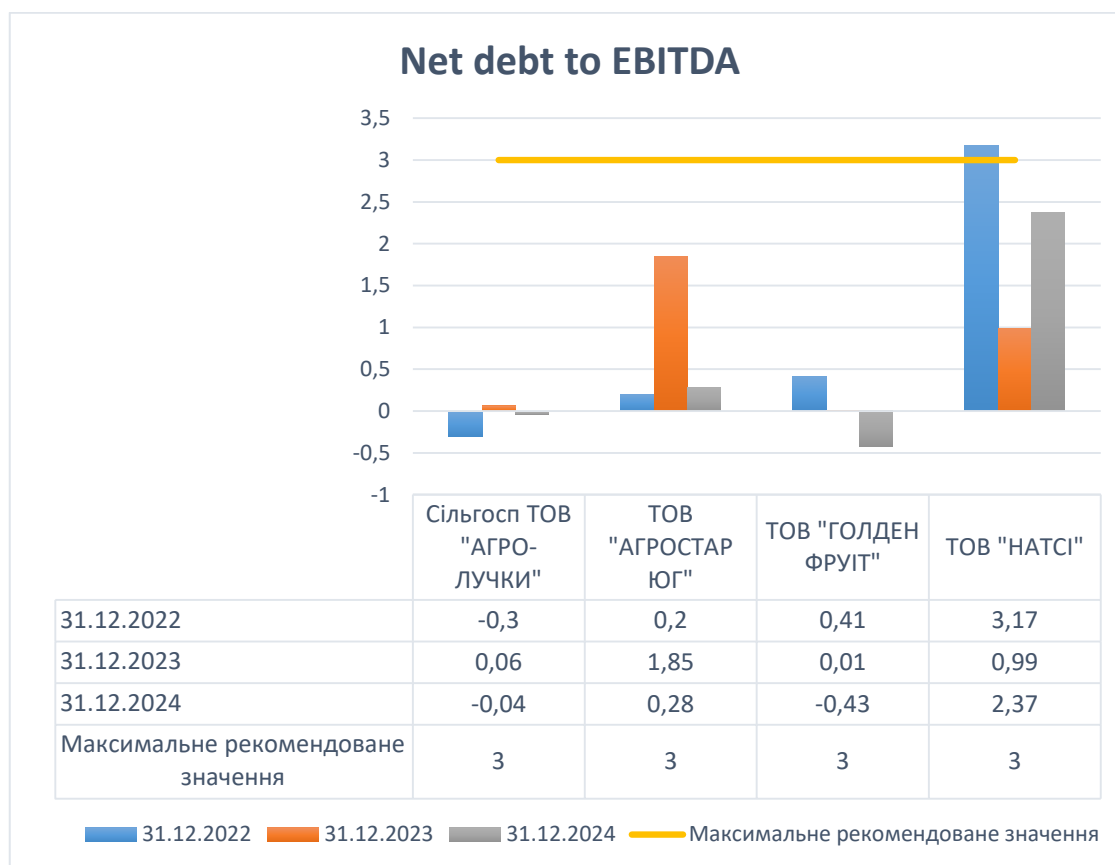

Рис. 4. Аналіз показника Net Debt to EBITDA найбільших сільськогосподарських підприємств Закарпатської області за 2022-2024 роки

Виконано автором за даними YouControl

Для оцінки структури капіталу та фінансової стійкості підприємства доцільно використовувати коефіцієнти Total Debt-to-Total Assets та Liabilities-to-Equity. Перший показник дає змогу оцінити частку активів, профінансовану за рахунок позикових коштів, а другий — рівень фінансового важеля. З огляду на різну капіталоемність субгалузей сільського

господарства, ці показники мають особливу аналітичну цінність лише у межах порівняння з галузевими або регіональними аналогами.

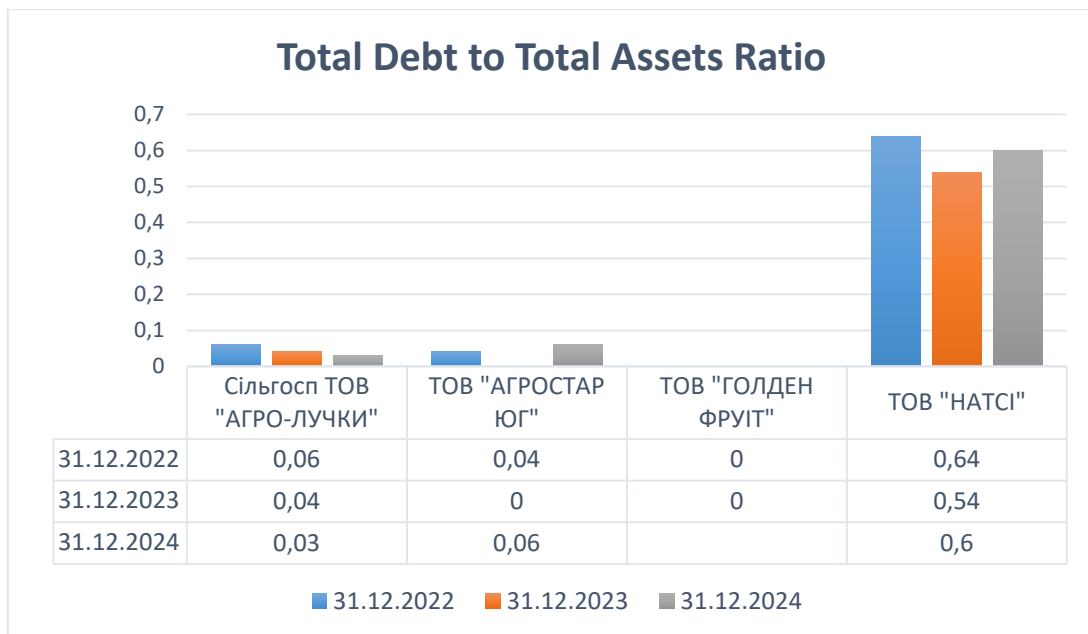

Рис. 5. Аналіз показника Total Debt to Total Assets найбільших сільськогосподарських підприємств Закарпатської області за 2022-2024 роки

Виконано автором за даними YouControl

Показник Total Debt to Total Assets Ratio демонструє частку активів, що фінансуються за рахунок позикових коштів. Найбільш високий рівень боргового навантаження спостерігається у ТОВ «НАТСІ» (0,64 у 2022 році та 0,6 у 2024 році) (рис. 5), що свідчить про підвищену фінансову залежність. Усі інші компанії мають дуже низькі значення ($<0,1$), що вказує на обмежене використання боргового фінансування та, відповідно, високий рівень фінансової автономії.

Показник Liabilities-to-Equity Ratio ілюструє співвідношення зобов'язань до власного капіталу і вказує на рівень фінансового ризику. Найбільш критична ситуація спостерігається у ТОВ «Агростар Юг», де значення в 2022 році сягнуло 26,14 при рекомендованому максимумі 1,5 (рис. 6). Хоча у наступні роки спостерігається зниження до 15,19 та 7,25, показники залишаються на надмірно високому рівні. ТОВ «НАТСІ» також перевищує допустиму межу протягом усіх років, досягнувши 2,98 у 2024

році, що свідчить про суттєву залежність від зовнішнього фінансування. Натомість СТОВ «Агро-Лучки» і ТОВ «Голден Фруїт» утримують значення в межах норми, що вказує на стабільну структуру капіталу та помірні ризики.

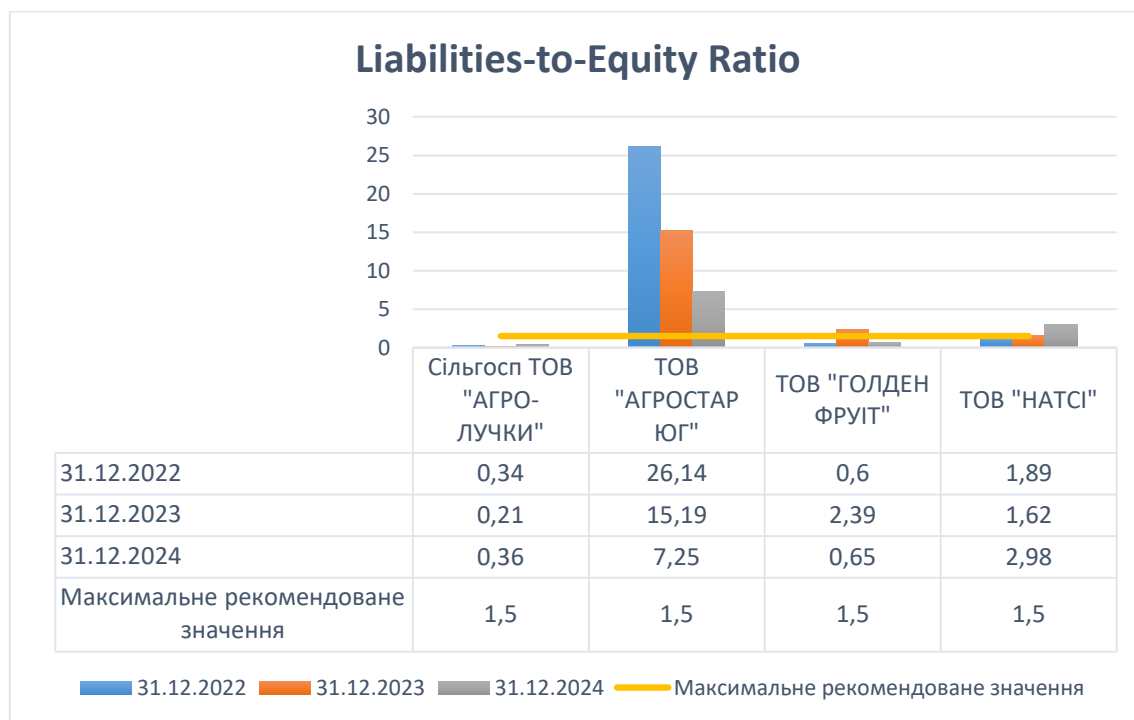

Рис. 6. Аналіз показника Liabilities-to-Equity найбільших сільськогосподарських підприємств Закарпатської області за 2022-2024 роки

Виконано автором за даними YouControl

Крім класичних показників, до аналітичного пакету включено показник Net Income to Liabilities, який не є стандартизованим, однак може бути корисним у контексті аграрного виробництва. Він показує, наскільки ефективно підприємство генерує прибуток відносно загального обсягу своїх зобов'язань. Такий підхід дає можливість оцінити здатність компанії обслуговувати борги з урахуванням фактичної результативності господарської діяльності.

Найвищу ефективність демонструє СТОВ «Агро-Лучки», з піковим значенням 1,66 у 2023 році, що означає, що прибуток компанії майже у 1,7 раза перевищував обсяг зобов'язань (рис. 7). Навіть у 2022 і 2024 роках значення залишалися на високому рівні — 0,79 та 0,72 відповідно. ТОВ «Голден Фруїт» показало позитивну динаміку: з 0,07 у 2022 році до 0,38 у

2024 році, що свідчить про зростаючу прибутковість при контрольованому рівні зобов'язань. ТОВ «НАТСІ» продемонструвало нестабільність — зростання у 2023 році до 0,55 із подальшим зниженням до 0,26, що може свідчити про тимчасові зміни в прибутковості або збільшення зобов'язань. ТОВ «Агростар Юг» має найгірші значення протягом усього періоду, з показником 0,01 у 2023 році та лише незначним покращенням у 2024 році (0,10), що свідчить про слабку здатність покривати борги за рахунок отриманого прибутку. У цілому, найбільш ефективним з точки зору прибутковості відносно зобов'язань є СТОВ «Агро-Лучки», тоді як ТОВ «Агростар Юг» потребує перегляду фінансової політики.

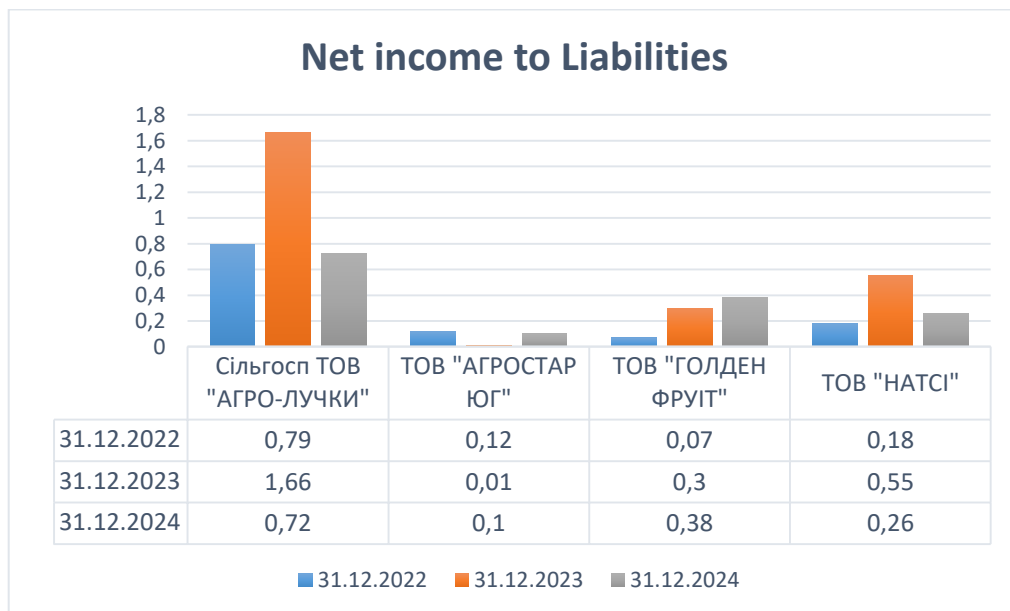

Рис. 7. Аналіз показника Net Income to Liabilities найбільших сільськогосподарських підприємств Закарпатської області за 2022-2024 роки

Виконано автором за даними YouControl

Таким чином, обраний набір фінансових коефіцієнтів дозволяє здійснити повноцінну кількісну оцінку платоспроможності сільськогосподарських підприємств з урахуванням як класичних фінансово-аналітичних підходів, так і галузевої специфіки. Аналіз платоспроможності сільськогосподарських компаній Закарпатської області засвідчив суттєву неоднорідність аналізованої групи підприємств та наявність відмінностей як

у короткостроковій ліквідності, так і у довгостроковій здатності обслуговувати борги. Застосований комплекс показників дозволив здійснити всебічну оцінку платоспроможності — від миттєвої здатності погашати зобов'язання до стратегічної фінансової стійкості.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Аналіз платоспроможності сільськогосподарських компаній Закарпатської області засвідчив суттєву неоднорідність підприємств та наявність відмінностей як у короткостроковій ліквідності, так і у довгостроковій здатності обслуговувати борги.

СТОВ «Агро-Лучки» демонструє найвищу фінансову стійкість: висока ліквідність, низьке боргове навантаження, стабільна прибутковість і надлишок грошових коштів дозволяють оцінити його платоспроможність як надійну. ТОВ «Агростар Юг» має надмірно високий рівень боргу відносно капіталу та низьку миттєву ліквідність, що свідчить про вразливу платоспроможність і значні фінансові ризики. ТОВ «Голден Фруїт» загалом характеризується задовільною платоспроможністю: боргове навантаження мінімальне, ліквідність коливається, але прибутковість поступово зростає. ТОВ «НАТСІ» демонструє помірну фінансову стабільність: ліквідність нестабільна, боргове навантаження високе, однак прибутковість дозволяє частково компенсувати ризики.

Таким чином, використання саме цього набору показників забезпечило репрезентативну й аналітично збалансовану оцінку платоспроможності, оскільки кожен із них відображає окрему сторону фінансової стабільності. Комплексний підхід дозволив врахувати як структуру активів, так і якість зобов'язань, обсяг чистого прибутку та рівень фінансової незалежності, що є надзвичайно важливим з огляду на специфіку функціонування аграрного бізнесу. Такий підхід є доцільним саме для сільськогосподарських підприємств, де класичні моделі оцінки часто виявляються недостатніми через вплив галузевих особливостей та зовнішніх факторів. Застосований у дослідженні набір із семи фінансових показників дозволив здійснити

багатовимірну оцінку платоспроможності, охопивши її короткостроковий, довгостроковий та прибутковий аспекти. Запропонованих комплекс показників виявився особливо інформативним у контексті аграрного сектору, де структура активів, сезонність виручки та доступ до фінансування мають специфічні характеристики. Перспективами подальших досліджень є поглиблений аналіз динаміки платоспроможності аграрних підприємств у з урахуванням впливу інфляційних, кредитних та макроекономічних факторів.

Література

1. Томчук О.Ф. Аналіз платіжної спроможності підприємства та відображення її в обліку: сутність, класифікація, оцінка. Економіка та суспільство. 2023. № 44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2463/2382>.
2. Кіндрацька Г. Оцінювання платоспроможності українських підприємств: проблемні аспекти типових методик. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2019. № 3. с. 133-143. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2019-03-133-143>
3. Лопатовська О., Пономарьова К. Сучасна методика аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences. 2022. 310(5(1), с. 221-228. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5\(1\)-36](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-36),
4. Ольвінська Ю. О., Осадчий М. Л. Оцінка платоспроможності та ймовірності банкрутства дп «мтп «южний». Ефективна економіка. 2021. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9080>
5. Корнєва Н.О., Магдун В.І. Аналітичні основи платоспроможності в сучасних умовах господарювання. Приазовський економічний вісник. 2020. Вип. 5(22). С. 86-90. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-5-12>
6. Люта О.В., Пігуль Н.Г, Глядько К. Теоретичні засади управління ліквідністю та платоспроможністю підприємств. Вісник СумДУ. Серія «Економіка». 2019. № 4. С. 14-23. DOI: 10.21272/ 1817-9215.2019.4-1

7. Халатур С.М., Бровко Л.І., Моруга Т.О. Методологія оцінки ліквідності та платоспроможності сільськогосподарських підприємств. Економіка та держава. 2017. № 12. С. 56-60. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/12_2017/13.pdf

8. Чемчикаленко Р.А., Майборода О.В., Дьякова Ю.Ю. Напрями підвищення ефективності оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства. Економіка і суспільство. 2017. № 12. С. 642-648. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/106.pdf

9. Майборода О.Є., Косарева І.П., Каранда О.М. Концептуальні засади управління платоспроможністю підприємства. Молодий вчений. № 3. 2017. С. 793-797 URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/3/182.pdf>

10. Левкович О. В., Воробйова А. О. Аналітичні основи ліквідності та платоспроможності підприємства. Ефективна економіка. 2022. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10307>

11. Cheremisina S., Salo I. Monitoring of the aggregate level of economic efficiency of agricultural enterprises in Ukraine: Factors of influence and growth prospects. Ekonomika APK. 2023. 30(2), с. 24-37. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202302024>

12. Нестеренко В. Ю., Мороз А.Р., Болотова Т.М. Інновації у сільськогосподарському підприємстві та їх вплив на конкурентоспроможність. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва : зб. наук. пр. Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т. Харків, 2022. № 1 (28). С. 130–137. URL: <https://dSPACE.khadi.kharkov.ua/items/b63565b9-f4b3-4327-aa9c-184eb2a240a6>

13. Рогатіна Л. П. Оцінка впливу факторів макросередовища на розвиток сільськогосподарських підприємств . Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 3. С. 79–85. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=5920&i=15>

14. Анисенко О. В., Вакар К.В. Розвиток аграрного сектора економіки України в умовах інституційних змін. Агросвіт. 2018. № 9. С. 27-32. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2018_9_6.

15. Tanklevska N., Cherniavska T., Skrypnyk S., Boiko V., Karnaas A. Financing of Ukrainian agricultural enterprises: Correlation-regression analysis. Scientific Horizons, 2023. 26(8), 127-139.

16. Стратегія розвитку Закарпатської області на період до 2027 року. Проект. URL: <https://carpathia.gov.ua/storage/app/sites/21/Economics/regional%20development%20strategy%20until%202027.pdf>

17. Економіка АПК. Закарпатська військова державна адміністрація. URL: <https://carpathia.gov.ua/diyalnist/agropromislovist/ekonomika-apk>

18. YouControl. Сільськогосподарські компанії Закарпатської області. URL: <https://catalog.youcontrol.market/silske-hospodarstvo/zakarpatska-oblast>

References

1. Tomchuk, O.F. (2023), "Analysis of enterprise solvency and its reflection in accounting: essence, classification, evaluation", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 44, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2463/2382> (Accessed 10 May 2025)

2. Kindratska, H. (2019), "Assessment of solvency of Ukrainian enterprises: problematic aspects of standard methods", *Ekonomichni chasopys Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, vol. 3, pp. 133–143. <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2019-03-133-143>.

3. Lopatovska, O. and Ponomariova, K. (2022), "Modern method of liquidity and solvency analysis of the enterprise", *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, vol. 310(5(1)), pp. 221–228. [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5\(1\)-36](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-36).

4. Olvinska, Yu.O. and Osadchyi, M.L. (2021), "Assessment of solvency and probability of bankruptcy of SE 'MTP Yuzhny'", *Efektivna ekonomika*, vol. 7, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9080> (Accessed 10 May 2025)

5. Korneva, N.O. and Mahdun, V.I. (2020), "Analytical basis of solvency in modern economic conditions", *Pryazovskyi ekonomichnyi visnyk*, vol. 5(22), pp. 86–90. <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-5-12>.

6. Liuta, O.V., Pihul, N.H. and Hliadko, K. (2019), "Theoretical principles of liquidity and solvency management of enterprises", *Visnyk SumDU. Seriiia Ekonomika*, vol. 4, pp. 14–23. <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2019.4-1>.

7. Khalatur, S.M., Brovko, L.I. and Moruha, T.O. (2017), "Methodology of liquidity and solvency assessment of agricultural enterprises", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 12, pp. 56–60, available at: http://www.economy.in.ua/pdf/12_2017/13.pdf (Accessed 10 May 2025)

8. Chemchukalenko, R.A., Maiboroda, O.V. and Diakova, Yu.Yu. (2017), "Ways to improve the efficiency of liquidity and solvency assessment of enterprises", *Ekonomika i suspilstvo*, vol. 12, pp. 642–648, available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/106.pdf (Accessed 10 May 2025)

9. Maiboroda, O.Ye., Kosarieva, I.P. and Karanda, O.M. (2017), "Conceptual principles of enterprise solvency management", *Molodyi vchenyi*, vol. 3, pp. 793–797, available at: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/3/182.pdf> (Accessed 10 May 2025)

10. Levkovych, O.V. and Vorobiova, A.O. (2022), "Analytical foundations of liquidity and solvency of the enterprise", *Efektivna ekonomika*, vol. 5, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10307> (Accessed 10 May 2025)

11. Cheremisina, S. and Salo, I. (2023), "Monitoring of the aggregate level of economic efficiency of agricultural enterprises in Ukraine: Factors of influence and growth prospects", *Ekonomika APK*, vol. 30(2), pp. 24–37. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202302024>.

12. Nesterenko, V.Yu., Moroz, A.R. and Bolotova, T.M. (2022), "Innovations in agricultural entrepreneurship and their impact on competitiveness", *Problemy i perspektyvy rozvytku pidpriemnytstva*, vol. 1(28), pp. 130–137, available at: <https://dspace.khadi.kharkov.ua/items/b63565b9-f4b3-4327-aa9c-184eb2a240a6> (Accessed 10 May 2025)

13. Rohatina, L.P. (2018), "Assessment of the influence of macroenvironment factors on the development of agricultural enterprises", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 3, pp. 79–85, available at: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=5920&i=15> (Accessed 10 May 2025)

14. Anysenko, O.V. and Vakar, K.V. (2018), "Development of the agrarian sector of Ukraine's economy under institutional changes", Ahrosvit, vol. 9, pp. 27–32, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2018_9_6 (Accessed 10 May 2025)

15. Tanklevska, N., Cherniavska, T., Skrypnyk, S., Boiko, V. and Karnaush, A. (2023), "Financing of Ukrainian agricultural enterprises: Correlation-regression analysis", Scientific Horizons, vol. 26(8), pp. 127–139.

16. USAID (2024), "Development strategy for the Transcarpathian region for the period until 2027", available at: <https://carpathia.gov.ua/storage/app/sites/21/Economics/regional%20development%20strategy%20until%202027.pdf> (Accessed 10 May 2025)

17. Transcarpathian Military State Administration (2024), "Agricultural economy", available at: <https://carpathia.gov.ua/diyalnist/agropromislovist/ekonomika-apk> (Accessed 10 May 2025)

18. YouControl (2025), "Agricultural companies in Transcarpathian region", available at: <https://catalog.youcontrol.market/silske-hospodarstvo/zakarpatska-oblast> (Accessed 10 May 2025)

Стаття надійшла до редакції 11.05.2025 р.